

FRISKE SPOR PÅ ATOMBUNKEREN

/ SIDE 4

LÆS OGSÅ

Bæredygtighed på
Herlufsholm / Side 6

En rigtig
lortetjans / Side 8

DM i Skills
2022 / Side 12

INDHOLD

- 03 Leder, Thomas Møller
- 04 Friske spor på atombunkeren
- 06 Bæredygtighed på Herlufsholm
- 07 Årsmøde i Landsbrancheklubben for kirke- og kirkegårdsansatte
- 08 En lærerig lortetjans
- 09 Pris til Holstebro Mejeri for stærkt SU-samarbejde
- 10 Vild med vilje
- 12 DM i Skills 2022
- 13 Camilla bliver faglært i arbejdstiden
- 14 Noter

GRØNT

4/2022 (46. Årgang)
ISSN 2246-2805

GRØNT er Danmarks største fagmagasin for den grønne branche. Magasinet udkommer 8 gange om året og udgives af Det Grønne Repræsentantskab, Rymarken 4, 8210 Aarhus V.

REDAKTION

Ansvarshavende redaktør:
Thomas Møller, 3F Aarhus Rymarken
thomas.moller@3f.dk
Telefon: 21 47 77 67

Redaktionsudvalg:
Line Bjørndal, 3F Odense GOPS
Rita Olsen, 3F Aarhus Rymarken
William Andersen, 3F Holstebro
Tina Høegh, 3F København
Karina Bossen, 3F BJMF

Magasinet er uafhængigt af 3F og Det Grønne Repræsentantskab, og artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis repræsentantskabets eller 3Fs holdninger.

LAYOUT & TRYK:

Stibo Complete – stibocomplete.com

FORSIDEFOTO: Morten Herlev

OPLAG: 1. halvår 2022: 11.000

DEADLINE FOR NÆSTE UDGIVELSE: 15. august

IDÉER TIL ARTIKLER

Har du et forslag til en artikel eller et indlæg, så kontakt en af vores to journalister:

Morten Hansen
journalist.morten.hansen@gmail.com
Telefon: 24 48 00 23

Morten Herlev
morten.herlev@3f.dk
Telefon: 26 77 18 59

ANNONCESALG

Stibo Complete
Jette Sterndorff-Jessen
Telefon +45 76 10 11 47
jsje@stibo.com
stibocomplete.com

ABONNEMENT

GRØNT udsendes til 3F-afdelinger med kollektivt abonnement samt eksterne abonnenter og brancheorganisationer indenfor den grønne branche. Et abonnement koster 85 kr. om året.

VIL DU TEGNE ABONNEMENT?

Så kontakt Thomas Møller, 3F Aarhus Rymarken: thomas.moller@3f.dk, Telefon: 21 47 77 67.

3F-afdelinger med kollektivt abonnement:

Sjælland og Bornholm: BJMF, Bornholm, Frederiksborg, Frederiksværk-Frederikssund, København, Midt og Østsjælland, Nordøstsjælland, Storebælt.

Jylland: Als, Bjerringbro-Silkeborg, Esbjerg, Fredericia, Holstebro, Midtjylland, Randers, Ringkøbing-Skjern, Skiveegnen, Aalborg, Aarhus Rymarken.

Modtager du ikke GRØNT, så kontakt din lokale 3F-afdeling.

Meld dig ind i kampen!

Det at gå ind i et samarbejde betyder, at man er indstillet på at gå i dialog og udvikle løsninger. Det gælder både for forsvarsforbeholdet og for dine kollegaers løn- og arbejdsforhold.

Efter afstemningen om det danske EU-forsvarsforbehold kan man kun have en god fornemmelse i maven. Den gode fornemmelse skal vi have, fordi vi har brugt vores stemmeret til at bestemme. Vi har stemt for, at vi ikke længere tager forbehold for at gå ind i et samarbejde i EU om en fælles forsvars- og sikkerhedspolitik. Det at gå ind i et samarbejde betyder, at man er indstillet på at gå i dialog og udvikle løsninger, som mange kan bakke op om. Hvis man ikke går ind i et samarbejde, får man heller ikke indflydelse på beslutningerne, og det bliver svært at kritisere beslutningerne – og for den sags skyld at ændre dem. Et ja til at ophæve forsvarsforbeholdet er ikke et ja til at gå i krig i Afrika. Det er et ja til at præge beslutningerne om, hvordan en indsats bedst skal gribes an. Man er ikke nødvendigvis enige i EU, men ønsket om at finde fælles fodslag gør, at EU-landene bakker op. De, der er med, kan tillade sig at være kritiske og deltage i diskussionerne. De, der ikke er med, må se til og konstatere, at sådan gør EU.

Sådan er det også med indflydelsen på dine og kollegaernes løn- og arbejdsforhold. Hvis I vil være med det at stille forslag til indholdet af overenskomsterne, skal I også melde jer ind i kampen. Det nytter ikke at stå udenfor.

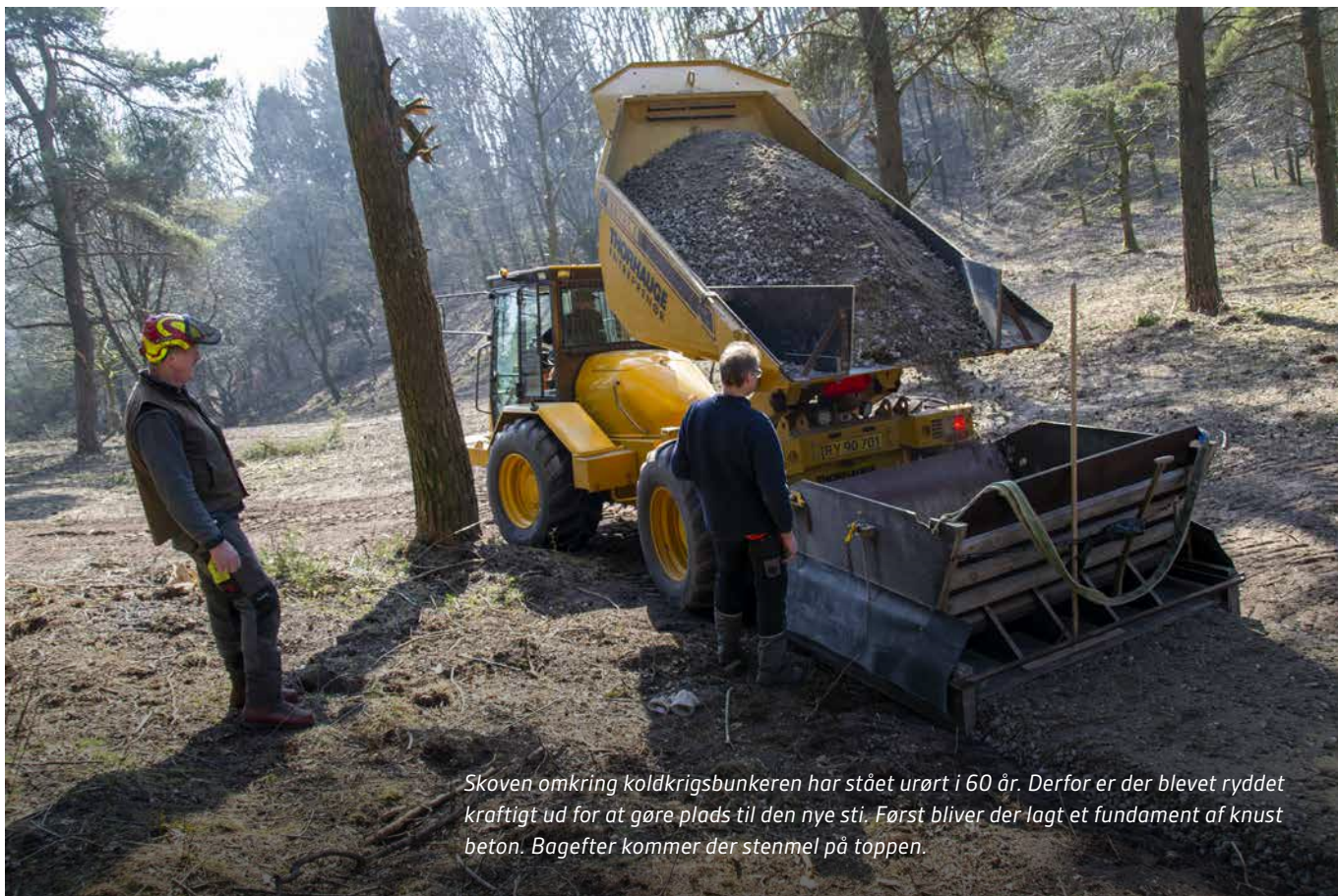
Forberedelserne til overenskomstforhandlingerne i foråret 2023 (også kaldet OK23) er allerede i gang. Den Grønne Landsbrancheklub har valgt deres indstillinger til forhandlingsudvalg, og mange lokale 3F-fagforeninger har holdt møder om deres krav og ønsker til forbedringer og ændringer af vores overenskomster. I midten af juni har en stor gruppe tillidsrepræsentanter fra anlægsgartnervirksomheder, boligselskaber mv. mødtes og drøftet OK23. Vores medlemmer inden for området har fået et ønskeskema sendt ud, således at forbundets forhandlingsudvalg, umiddelbart efter de er valgt på 3F Kongressen til september, kan udveksle forslagene med arbejdsgiverne.

Du og dine kollegaer har helt sikkert forslag, som vil kunne forbedre jeres løn og ansættelsesvilkår? Deltag i diskussionen! Uden jeres ønsker, krav og ideer får vi ingen forbedringer og udvikling af overenskomsten. Det nytter ikke at stå udenfor.

Meld jer ind i kampen og lad os få jeres forslag!

THOMAS MØLLER
Redaktør

Skoven omkring koldkrigsbunkeren har stået urørt i 60 år. Derfor er der blevet ryddet kraftigt ud for at gøre plads til den nye sti. Først bliver der lagt et fundament af knust beton. Bagefter kommer der stenmel på toppen.

Friske spor på atombunkeren

Preben Toft Palsgaard og kollegaerne i Naturstyrelsen Himmerland er i fuld gang med at klargøre en 14 kilometer lang vandrute, der forbinder Rebild Bakker med koldkrigsbunkeren Regan Vest.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

"Ved du, hvor vi lige har været henne?" spørger skovløber Preben Toft Palsgaard med et smørret grin, da han møder en af sine kollegaer, der er i gang med at lægge betongrus. Før kollegaen kan nå at svare, peger Preben ned på jorden under ham. "Vi fik sgu lov til at kigge ind i bunkeren. Det er åbenbart godt at have en journalist med på slæb!"

Selvom Preben Toft Palsgaard bor og arbejder i området – og har gjort det siden 1983, er det altså første gang, han får lov til at kigge indenfor i det enorme underjordiske koldkrigsbunker-anlæg Regan Vest, som ligger 60 meter under vores fødder.

Det kan godt være, at kollegaerne er misundelige på Prebens tur i bunkeren, men inden længe får de og resten af verden lov

til at kigge ind (og ned), når bunkeren åbner som museum i slutningen af året.

Beton i skovbunden

Inden det kommende bunkeremuseum slår dørene op, laver Naturstyrelsen en helt ny 14 kilometer lang vandrute i området. Stien forbinder Rebild Bakker med Regan Vest, så man både kan få vandretur og koldkrigsbunker for oplevelsespengene i samme omgang.

Preben Toft Palsgaard møver sig op gennem den blotlagte skovbund ombord på en quadbike. Stien snor sig i Tour de France-agtige hårnålesving:

"Området har været spærret af i 60 år på grund af bunkeren. Derfor har træerne virkelig fået lov til at vokse," siger han med et

Ny sti med underjordisk bro

Det nye 14 kilometer lange stisystem forbinder koldkrigsbunkeren Regan Vest og Thingbæk Kalkminer med Rold Skov og Rebild Bakker. Undervejs går turen over en 80 meter lang hængebro, som er monteret i det betonrør, som også fører Lindenberg Å under hovedvej 180. Den nye vandresti åbner til efteråret 2022, men du kan allerede nu vandre på strækningen oven på Regan Vest.

Kilde: Naturstyrelsen.

Preben Toft Palsgaard har arbejdet i Rold Skov og Rebild Bakker siden 1983. Alligevel er det først nu, han kommer helt tæt på den hemmelige bunker under skovbunden.

nik ud imod den vilde skovbund, imens vi kører mod toppen.

Heroppe er næste fase af stiprojektet er i gang. En grå betonsti bugter sig gennem det ny-trimmede engområde, der med tiden skal føres tilbage til at være hede.

"Vi lægger først et fundament af knust beton. Så kommer vi stenmel på toppen bag efter. Det sikrer en hård belægning, man kan køre med barnevogn på. Og så er der ikke meget vedligehold," forklarer Preben.

Hoppede over hegnet

Rundt omkring i landskabet kan man se spor af det enorme bunkeranlæg, som ligger under bakken. Ét sted gemmer bunkrens nødudgang sig. Et andet sted stikker to udluftningstårne op, og et tredje sted kan man se elevatorskakten. Da bunkeren er fredet, må de nyanlagte stier ikke passere lige forbi bygningerne, men man kan sagtens komme helt tæt på, hvis man be-giver sig rundt på trampestierne i området. Netop den specielle historie i området har givet Preben en ekstra motivation med opgaven:

"Da jeg hørte, vi fik opgaven her, må jeg indrømme, at jeg blev nysgerrig. Det har jo altid været lidt hemmeligt med området her. Så jeg hoppede lige en gang over hegnet for at se, hvad der gemte sig herinde."

Nu er hegnet nede, og alle kan kigge forbi og vandre oven på et meget konkret stykke koldkrigshistorie. Hele stien står færdig til efteråret, og det nye museum åbner efter planen til november.

Regan Vest – klar til atomkrig

Tophemmelig koldkrigsbunker opført i 1960'erne for at beskytte regeringen og kongehuset i tilfælde af atomkrig. Bunkeren er bygget ind i en kridtbakke 60 meter under jorden og kunne huse 350 mennesker. Den blev holdt driftsklar frem til 2003 og først helt opgivet i 2012.

Bunkeren er nu fredet og åbner sidst i 2022 som museum med tilhørende besøgscenter.

LARS HORN, NORDJYSKE MUSEER

MASKINER UNDER BROEN

24.-25. AUGUST 2022 – BEGGE DAGE KL. 9-16

Gammel Strandvej – Middelfart

Arrangør: Maskinleverandørerne – Park, vej og anlæg

Maskiner under Broen er en professionel, grøn maskinmesse og med over 110 udstillere, vil du få det fulde overblik over de overvældende mange muligheder, når det gælder maskiner og udstyr til den grønne branche.

Vi ses i august til Maskiner under Broen – stedet hvor fagfolk møder fagfolk!

- Rekord mange udstillere – rekordstort udstillingsareal
- Miniseminarer – bliv fagligt opdateret
- Gratis adgang
- Nem tilkørsel og gode parkeringsforhold

Hent din gratis billet på

maskinerunderbroen.dk

"Alle mine medarbejdere får mulighed for at tage med til messen, for man kan jo ikke få gode idéer alene."

*Knud Høeg Rasmussen
Entrepriseleder Kolding Kommune*

"Virkelig positivt – god overskuelig messe"

Besøgende

Følg os på www.maskinerunderbroen.dk

Bæredygtighed på Herlufsholm

Herlufsholm og bæredygtighed lyder måske modstridende i øjeblikket, hvor den traditionsrige kostskole har haft travlt med at forklare sig, siden en bølge af voldsomme historier om, hvordan det er at være elev på kostskolen ramte offentligheden. Overklassens socialisering til arbejdsgiverlivet, kunne man fristes til at sige. Men Herlufsholm rummer også en kirke og en meget smuk og velholdt kirkegård, der er spydspidsen, når det gælder den grønne omstilling på kirkegårdene.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HANSEN

I højt solskin, på græsset mellem kirkegården og Herlufsholm gods, som huser både kirken og kostskolen, foregår inspirationsdagen *Bæredygtighed på arbejdspladsen – hvor økologi og bæredygtighed er i fokus*. På markedspladsen er alle led af en bæredygtig kirkegård repræsenteret. Lige fra driften af de grønne arealer til et bæredygtigt kontorhold. Her er maskiner og letfor-gængelige kister, der belaster miljøet væsentligt mindre end de traditionelle, men her er også økologiske bier, arbejdstøj og uddannelser repræsenteret. I alt mere end 30 forskellige stande.

Indsatsen er stedspecifik

Inspirationsdagen handler grundlæggende om den grønne omstilling.

“En af udfordringerne for kirkegårdene er, at flere og flere vælger en urnebegravelse i stedet for en kiste. Det betyder færre indtægter, men de samme arealer skal holdes. Desuden er der en tradition for, at kirkegårdene fremstår pæne og velholdte,” lyder det fra maskinskuret, hvor dagens første foredrag gives af Opland Landskabsarkitekter.

At det foregår på Herlufsholm Kirkegård er ikke tilfældigt. Jill Dalsgaard og Ditte Buchwald har arbejdet systematisk med at skabe en bæredygtig udvikling. For eksempel er nogle gravsteder prydet af et kunstværk, hvorpå der sættes en mindeplade. På den måde undgår man de resourcekrævende gravsten. Kunstværkerne

Ditte Buchwald og Jill Dalsgaard har arrangeret inspirationsdagen, fordi de i deres arbejde på Herlufsholm Kirkegård ofte støder ind i dilemmaer vedrørende bæredygtighed. For eksempel var de kede af at skulle smide den emballage, som urner fragtes i, ud. Det er rigtig meget pap, der ryger i containeren på den måde.

genbruges. De lejes ud for ti år ad gangen.

Forskning og inspiration

På markedspladsen er der gang i noget, der ligner et brætspil. Ved nærmere eftersyn, så er det faktisk hele tre brætspil. "Før vi kan tale om bæredygtige begravelser, er vi nødt til at kunne tale om begravelser, siger Rosa Pedersen, en af fire studerende, som er i gang med en bachelor om den bæredygtige afsked på Aalborg Universitet. "Handlinger, der ender i bæredygtighed, bunder i noget socialt," tilføjer Licia Yumi Stenico. Derfor har de fire studerende fundet vej til inspirationsdagen. Formålet er at afprøve tre forskellige brætspil, der skal gøre det lettere at tale om den begravelse, der i sidste ende venter på os alle.

Besøgende fra hele landet

Der var flere hundrede deltagere til inspirationsdagen. Blandt andet en hel busfuld fra Vestjylland. "Det er godt lavet, og det er vejen frem, kirkegården kan jo gå foran," siger Jørn Friis, der er graver i Vilslev mellem Esbjerg og Ribe.

Den nye bestyrelse består af Rasmus Sørensen, Rene Andersen, Lars Pedersen, Kurt Christensen, Claus Lund, Karen Margrethe Sørensen, Mona Johansen, Lillian Toft, Anette Ritsing og formand Louise Røssell Wredstrøm.

Årsmøde i Landsbrancheklubben for kirke- og kirkegårdsansatte

Årsmødet foregik den 25. og 26. marts på Langsøhus i Silkeborg, hvor der blandt andet skulle vælges en ny bestyrelse for landsbrancheklubben. Men fokus lå på organisering og grøn omstilling.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HANSEN

Hvordan opbygger vi stærke fællesskaber omkring os lokalt? En del af programmet var helliget organisering, det vil sige, hvordan får man sine kollegaer til at gå med i fællesskabet? Hvordan taler man med en kollega, der ikke er medlem? Derfor var der workshop med 3F Rekruttering og Fastholdelse, så landsmødedeltagerne er klædt på til den perfekte introduktions-

samtale, uanset om man er ansat på en stor eller lille kirkegård.

Landsmødet havde desuden oplæg omkring grøn omstilling med Ditte Buchwald og Jill Dalsgaard, der har arrangeret inspirationsdagen på Herlufholm Kirkegård (se modstående side) og med Sofie Larsen Kure fra Grøn Kirke.

Fællesskab og god energi

Lene Knutzen – TR på Sankt Jørgensbjerg Kirke i Roskilde – deltog for 6. gang i årsmødet: "I år har været lid anderledes. I år har det været mere koncentreret. Jeg er

fyldt op af rigtig god energi og jeg synes, indholdet har en større værdi for mig. Formen med gruppearbejde, hvor vi først var i en stor gruppe og senere i mindre grupper, virkede rigtig godt."

Heidi Lillelund Krüger – AMR på Søndre Kirkegård i Kolding – var med for første gang: "Det har været rigtig spændende. Jeg kunne godt li' at vi startede med gruppearbejde i stedet for bare at sidde til en konference. Det gav følelsen af, at vi var fælles om de her ting, fællesskabet. Det overraskede mig positivt. Vi fik et blik for, hvad vi kan bruge hinanden til og 3F til.

En lærerig lortetjans

Dyrepasser Anders Rasmussen nyder at formidle viden i børnehøjde i Aalborg Zoo. GRØNT kiggede forbi, da en flok børn hjalp ham med at fjerne elefant-efterladenskaber til arrangementet "Dyrepasser for en dag".

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

"Dejligt at se, at så mange er dukket op. Vi har en masse lort, vi skal have samlet op!"

Sådan indleder dyrepasser Anders Rasmussen eftermiddagens seance i sandet foran elefanthuset. Foran ham står en stor flok børn klar til at hjælpe med at muge ud og fodre de store dyr som en del af arrangementet "Dyrepasser for en dag" i Aalborg Zoo.

En voksen elefant lægger cirka 150 kilo afføring om dagen, så der er nok at tage fat på. En enkelt lort vejer typisk 25 kilo.

En lille dreng vralter afsted med en stor skovlfuld foran sig. "Årrhh, jeg har det som om skovlen snart knækker", stønner han.

Glade børn

"I er hamrende dygtige til at gøre rent. Nu skal vi have givet elefanterne mad. Gem æblerne og gulerødderne godt. Det skal ikke være for nemt for elefanterne at finde maden," instruerer Anders Rasmussen, da der er ryddet op.

Børnene går straks i gang med at finde listige skjulesteder til godbidderne. Da se-

Anders Rasmussen passer de tre hunelefanter Maja, Tanja og Bibbi i Aalborg Zoo. Modsat mange andre zoologiske haver går Anders og kollegaerne frit rundt mellem elefanterne i løbet af arbejdsdagen. "De er nogle gode piger," smiler han.

ancen er forbi, bliver elefanterne lukket ud igen, og Anders Rasmussen har tid til en snak.

"Det er dejligt at få besøg og inspirere børnene – og børnene elsker det. Jeg tror, de lærer bedst ved at røre og bruge næsen og ørerne," begynder han, inden han bliver forstyrret af elefanten Maja, som stikker en tiggende snabel frem.

Hun vil tilsyneladende ikke nøjes med æbler og gulerødder. Anders må stikke en godbid i snablen på hende, før han kan tale videre.

"Jeg bliver altid glad, når jeg hører, at børnene snakker om, hvor god en dag, de har haft, når de forlader zoo. Det viser, at sådan en dag her er en god måde at få vores budskaber ud over rampen. Det er jo vores eksistensgrundlag at formidle viden om dyrene."

Aalborg Zoo inviterer til "Dyrepasser for en dag" to gange om året. Her kan børn komme tæt på dyrene. De kan blandt andet kigge ind i rovdyrkøkkenet, muge ud hos elefanterne og fodre dyrene i tropehuset.

Pris til Holstebro Mejeri for stærkt SU-samarbejde

Årets Samarbejdspris i mejeribranchen går til samarbejdsudvalget på Holstebro Mejeri, Arla Foods. Samarbejdsudvalget har formået at øge trivslen og arbejdsglæden på mejeriet.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Da to mejerier i 2018 blev lagt sammen til ét Holstebro Mejeri, Arla Foods, skabte det lidt spændinger på arbejdspladsen. To forskellige kulturer skulle pludselig finde ud af at gå i takt, og sammenlægningen skete ikke uden frustrationer. Men i det seneste år er der sket store fremskridt. Trivslen blandt medarbejderne er skudt i vejret, og mængden af uacceptabel adfærd er reduceret med 40 procent.

Stærkt SU

En af forklaringerne på, at frustrationerne nu stort set er forduftet, er, at der i 2021 blev lavet et nyt og større Samarbejdsudvalg (SU) på mejeriet. Det nye SU består af 18 mand, og alle tillidsrepræsentanter sidder nu med.

"Den nye sammensætning i jeres SU betyder, at alle medarbejdere nu er repræsenteret. Det har medført en stærk fælles identitet

og et fælles fokus på, at trivsel og produktion går hånd i hånd", sagde branchedirektør i mejeribranchen, Camilla Fenger Roed, til prisoverrækkelsen, der fandt sted i kantinen på Holstebro Mejeri fredag den 20. maj.

VIDEN DER VOKSER

Dyrk dig selv i arbejdstiden, og tag på kursus med løn.

Med jordbrugets kompetencefond sår du frø til fremtiden.

Få støtte til efteruddannelse på overenskomstdækkede virksomheder inden for gartneri, land- og skovbrug, maskinstationer og agroindustri.

Læs mere på dgkt.dk

Få hjælp til kompetenceudvikling hos vores fælles uddannelseskonsulent Lotte Julin Bock på 8740 3412.

 DEN GRØNNE KONSULENT TJENESTE

EFTERUDDANNELSE

2022

Anlægsgartner, greenkeeper og groundsman

Tag på kursus i arbejdstiden med fuld løn!

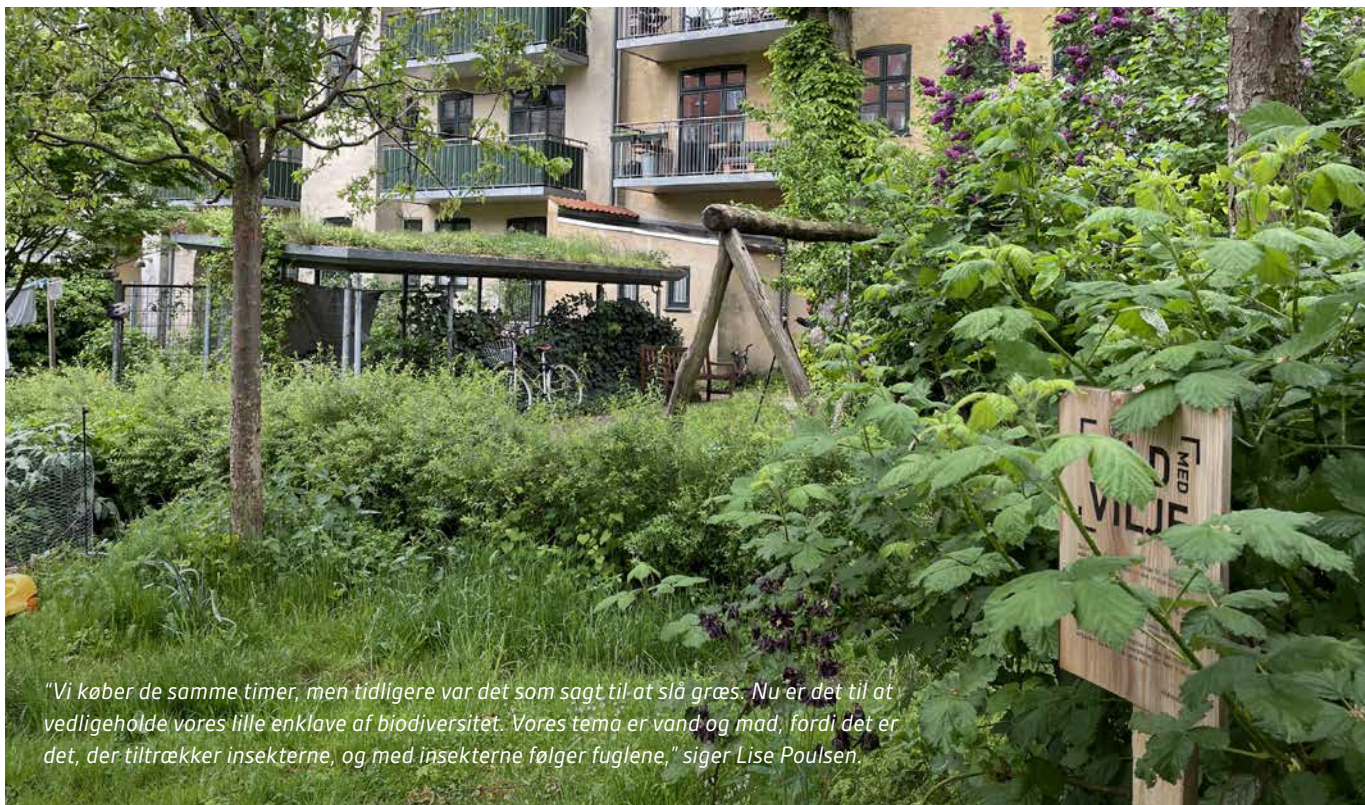

VIL DU PÅ KURSUS?

Anlægsgartner kompetencefonden giver dig mulighed for at komme på det kursus, du brænder for, i arbejdstiden – og med fuld løn.

 Danske Anlægsgartnere

"Vi køber de samme timer, men tidligere var det som sagt til at slå græs. Nu er det til at vedligeholde vores lille enklave af biodiversitet. Vores tema er vand og mad, fordi det er det, der tiltrækker insekterne, og med insekterne følger fuglene," siger Lise Poulsen.

Vild med vilje

I midten af maj viste en rapport fra Statens Naturhistoriske Museum, at det står sløjt til med insektlivet – især i byerne. Biodiversiteten er under stort pres. Men rapporten viste også, at man tydeligt kunne aflæse, hvor der var grønne enklaver, som understøtter insektlivet. Sådant en enklave findes få hundrede meter fra Hovedbanegården mellem Istedgade og Halmtorvet – midt i København. Og det er ovenikøbet med vilje.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HANSEN

Få hundrede meter ned ad Istedgade fra Hovedbanegården i København ligger Skomagerkarréen. En af de klassiske københavnergårde, hvor flere boligforeninger danner rammen omkring en stor gård. I gamle dage var baggårde fyldt med slumboliger til de ufaglærte arbejdere, små værksteder, toiletter og så videre. Men i dag er de fleste gårde beregnet til ophold, leg, grill og hvad vi ellers kan finde på, når ikke arbejdslivet stjæler vores tid.

Og når man går ind i Skomagerkarréen, så mødes man af fuglesang. Det kvirrer fra træerne, så man lige stopper op et øjeblik og nyder lydturen af fuglesang. Da GRØNTs udsendte går ind i gården er den grøn. Træer, buske og tage på de mange mindre bygninger, der altid findes i en

baggård – der hvor man stiller sin cykel eller afleverer sit skrald – er alle grønne.

Tiltrækker fugle og Bonderøven

I gårdlauget for Skomagerkarréen har man nemlig gennemført Vild med Vilje. Og det kan altså ses, høres og måles.

"Før var det hele tiden, slå græs, slå græs, slå græs, når Tai kom forbi," fortæller Lise Poulsen, der er medlem af bestyrelsen for gårdlauget. Læserne af GRØNT mødte Tai Brandt i sidste nummer af magasinet, hvor han fortalte om sin elbil. "Ideen var, at intet måtte fjernes fra gården. Derfor fik vi et kvashegn. Men helt fra begyndelsen af, da gården i år 2000 blev anlagt i forbindelse med byfornyelsen, var arkitekten fremsynet. Gården er fra starten af anlagt,

så den tiltrækker fugle. Og vi har med Vild med Vilje sikret, at insekterne har vand," forklarer Lise Poulsen.

I midten af gården er der et lille sumpområde. Her i foråret 2022 er det så tørt, at det er tørret ud, "men vi har heller ikke haft problemer med oversvømmede kældere, når det på andre tidspunkter regner for meget," siger Lise Poulsen

Vild med Vilje er en frivillig ordning, hvor boligforeninger, gårdlaug eller virksomheder kan tilmelde sig. Der er ingen støtte forbundet med Vild med Vilje, men masser af inspiration at hente.

Sammen om en grøn fremtid

I Den Grønne Gruppe tror vi på, at samarbejde og konstruktiv dialog med arbejdsgiverne giver det bedste resultat for alle. Vi arbejder på at forbedre løn- og arbejdsforhold for medarbejdere, og gennem konstruktive samtaler på arbejdspladserne skaber vi de bedste fremtidige løsninger.

Er du enig, så lad os tage en snak, hvor vi i fællesskab sår et frø for en grøn fremtid. Send os en mail på groen@3f.dk.

Den Grønne Gruppe

“Kom i gang, det er fedt. Kom ud og prøv det, find ud af om det er noget for dig. Alle dagene er nærmest noget nyt. Nye udfordringer. Det er fedt,” siger Mikkel Derosche Tromborg om at være anlægsgartner. Skills-veteranen Sofie Barsted Christensen er enig.

DM i Skills 2022

DM i Skills var tilbage for fuld styrke efter et par år med corona-udfordringer. GRØNT mødte to af deltagerne Sofie Barsted Christensen, der er elev i Himmerland Boligforening og Mikkel Derosche Tromborg, der er elev hos Gistrup Anlæg og Service. Begge er i gang med deres uddannelse til anlægsgartner på Sandemoseskolen i Nordjylland.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HANSEN

“Fedt, mega fedt, at vi blev færdige,” siger Mikkel.

“Ja, at vi nåede det,” tilføjer Sofie. Hun er som den eneste af deltagerne i året konkurrence grøn anlægsgartnerrelev. “Sådan tror jeg også, det var sidste år, de andre er grå,” forklarer hun. Holdet fra Sandemoseskolen skiller sig ud ved at være både

grøn og grå, kvinde og mand og begge medlemmer af 3F. Ingen andre hold har denne kombination.

“Det er vildt, man regner ikke med, at det er så stort. Mange mennesker kigger på,” siger Mikkel. Sofie var også med i konkurrencen sidste år: “Folk stiller sig tæt på og spørger om ting, mens man arbejder,” fortæller hun. Fem hold dystede om at løse en opgave. Desværre vandt holdet fra Nordjylland ikke, men alligevel har det været en stor oplevelse.

“Det fede er både presset og kammeraterne, man får,” siger Sofie.

“Også fordi, det er noget man går op i 110% Hvis det ikke er det, så er det det forkerede, man laver,” supplerer Mikkel.

Det handler om at være dækket ind

Der tales meget om, hvordan 3F får de unge til at melde sig ind, så spørgsmålet er oplagt til de to elever på det eneste

hold, hvor begge er medlemmer. Hvorfor er I medlem?

Sofie Barsted Christensen: “Det er fornuftigt nok at være medlem. Det har sine fordele, hvis nu der sker noget. Samtidig med at jeg havde en mor, der pressede på og sagde “kom nu lige”. Og for at være på den sikre side.”

Mikkel Derosche Tromborg: “Det er for at være dækket ind, hvis der sker noget, som helst ikke må ske. Det var både mine forældre og min chef, der pressede lidt på, at det nok var en god idé.”

Fakta om Skills og anlægsgartnerkonkurrencen

I 2022 dystede mere end 300 unge i 48 forskellige fag om at blive danmarksmester i lige præcis deres fag. SkillsDanmarks afholdes hvert år. I 2023 bliver det i Fredericia. Hvert andet år er der EuroSkills – europæiske mesterskaber i Skills. Næste gang er i 2023 i Polen. I 2025 bliver EuroSkills afholdt i Danmark, nærmere bestemt Herning.

I GRØNT sætter vi fokus på, hvordan de forskellige kompetencefonde kan hjælpe dig til efteruddannelse med løn. I dette nummer er vi taget til Din Havemand i Nordjylland.

Camilla bliver faglært i arbejdstiden

Imens hun passer sit job, uddanner Camilla Mølvad Rosendahl sig samtidig til faglært anlægsgartner over de næste tre år

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Camilla Mølvad Rosendahls arbejdsliv var gået i hårnude. Hun havde været ansat hos en arbejdsgiver, der behandlede hende dårligt, og hun var derfor forbi 3F i Aalborg for at høre, hvordan hun kunne komme videre. Hun ville både gerne uddanne sig til faglært anlægsgartner, og hun var samtidig på udkig efter et nyt job. 3F Aalborg satte hende i forbindelse med anlægsgartner Svend Peter Nielsen, som manglede arbejdskraft til firmaet Din Havemand i Storvorde lidt uden for Aalborg. Han var frisk på at ansætte Camilla til normal løn og samtidig lade hende tage alle relevante kurser på Sandmoseskolen AMU Nordjylland med støtte fra Anlægsgartnerfagets Kompetencefond.

"Jeg var solgt med det samme, da jeg snakkede med Svend Peter. Det er et lille og hyggeligt sted, og Svend Peter er en god chef, som selv er med ude og arbejde. Og så kan jeg samtidig udleve min drøm om at blive faglært," fortæller Camilla.

Anlægsgartnerfagets Kompetencefond

Er du ansat under overenskomsten mellem Danske Anlægsgartnere og 3F, kan du få støtte til din uddannelse via Anlægsgartnerfagets Kompetencefond. Fonden giver tilskud til fire ugers kursus inden for 12 måneder. Fonden henvender sig primært til anlægsgartnere.

Læs mere her: www.pension.dk/virksomhed/services/artikler/kurser-med-tilskud/

Øget arbejdsglæde og nye input

I løbet af de næste tre år tager Camilla på 20 forskellige kurser af 1-3 ugers varighed. Til sidst slutter hun af med en svendeprøve – og så er hun faglært anlægsgartner. Hun har lige været af sted på en uges kursus i ikke-kemisk ukrudtsbekæmpelse:

"Jeg kan virkelig mærke, hvor meget det giver at være på kursus. Jeg kommer hjem med masser af nye tanker og idéer. For eksempel alt det her med at bruge varmt vand og skum i stedet for at sprøjte. Det må vi da have prøvet af," siger Camilla begejstret.

I det hele taget nyder hun tilværelsen i meget højere grad nu, end da hun var hos sin tidligere arbejdsgiver:

"Når jeg vågner om morgenen, så glæder jeg mig til at tage på arbejde, og jeg har samtidig fået meget mere tid til min søn og min kæreste, fordi jeg ikke skal arbejde over flere timer hver dag. Og så har det jo været min drøm fra start at blive faglært."

Fra ufaglært til faglært

Drømmer du om at gå fra ufaglært til faglært anlægsgartner på dit lokale AMU-center, så tag en snak med din 3F-afdeling om mulighederne. Vær opmærksom på, at du skal være fyldt 25 år og have mindst to års relevant erhvervs erfaring for at gå i gang med forløbet.

Camilla Mølvad Rosendahl arbejder i Svend Peter Niensens anlægsgartnerfirma Din Havemand. Samtidig uddanner hun sig til faglært anlægsgartner på Sandmoseskolen AMU Nordjylland. "Det er svært at få folk for tiden, så det er en rigtig god løsning for mig, at Camilla er startet og så tager på kursus indimellem," fortæller Svend Peter Nielsen.

Har du ændringsforslag til din overenskomst?

I 2023 skal 3F forhandle overenskomster med Danske Anlægsgartnere, Dansk Industri og Dansk Erhverv. I starten af juni har der været afholdt konference om overenskomsterne på Smålandshavet, og landsbrancheklubben for anlægsgartnere har ligeledes holdt møde.

Har du forslag til ændringer i din overenskomst, kan du aflevere dem i din lokale 3F-afdeling senest 12. september. /Herlev

Disse overenskomster er til forhandling i 2023:

Danske Anlægsgartnere:

- Anlægsgartnerarbejde
- Akkordtidskurant – anlægsgartnerarbejde
- Indendørsbeplantning
- Golfbaner

Dansk Industri:

- Mejeribranchens Fællesoverenskomst
- Gartnerisk arbejde

Dansk Erhverv:

- Gartnararbejde

Danmarks største dyrskue er tilbage i Roskilde. 3F Køge, 3F Roskilde, 3F Slagelse og 3F BJMF i Valby havde et populært telt på dyrskuepladsen. Der blev uddelt balloner, quizzet om Den Danske Model og gættet på krydderurter. Især ballonerne var populære. /Hansen

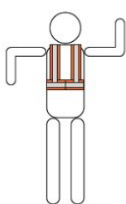

Fig. 1 Eksempel på klasse 1-reflekstøj

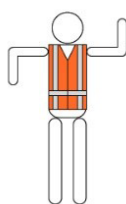

Fig. 2 Eksempel på klasse 2-reflekstøj

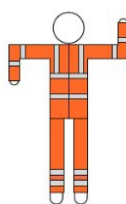

Fig. 3 Eksempel på klasse 3-reflekstøj

GRAFIK: ARBEJDSSTILSYNET

Tilsynsaktioner for arbejde ved vejene

Arbejdstilsynet gennemfører i øjeblikket en række uanmeldte tilsyn med arbejde, der udføres på og ved vejene – for eksempel asfaltering, brolæggerarbejde og rendegravning. Arbejdstilsynet tjekker blandt andet, om der er styr på både det fysiske og ergonomiske arbejdsmiljø, og om man er klædt rigtigt og synligt på.

Læs mere om tilsynskampagnen, regler og gode råd på Arbejdstilsynets hjemmeside. Søg efter "Tilsynsaktioner målrettet arbejde på veje". /Herlev

Invitation til Rosenfestival

Brancheklubben Gartneri og Planteskole inviterer til medlemsarrangement. Arbejder du/i i gartneri eller på planteskole, så kom og deltag i et spændende arrangement. Turen går til Rosenfestivalen d. 6. aug. 2022 i Bogense midtby, Nordfyn.

Program

- Velkomst kl. 9.45
- Rundtur i rosenmarkerne
- Frokost/drikkelse
- Afslutning kl. 16.00

Tilmeldingsgebyr for medlemmer: 100,00 kr.

Det vil være muligt at invitere ægtefælle/ven/veninde med.

Tilmeldingsgebyr for ikke medlemmer: 200,00 kr.

Det vil være muligt at få dækket transportudgifterne efter den billigste offentlige transportpris.

Spørgsmål og tilmelding til: anja.andrup@3f.dk

Betaling senest d. 23. juli på kontonummer: 5381-0327130

(3F Aarhus Rymarkens konto) eller på Mobile Pay: 32 206

Skriv dit navn og "Rosenfestival" ved tilmeldingen.

Grønt topmøde i Odense

Hvad laver et LUU? Sådan lød det indledende spørgsmål, da 3F den 31. marts inviterede til topmøde for nye og rutinerede medlemmer fra de lokale uddannelsesudvalg (LUU) på landets grønne uddannelser. Målet med dagen var at klæde LUU-medlemmerne godt på til at bidrage til en god udvikling på de grønne uddannelser.

En af de nye folk i LUU-flokken er Rune Rønneland Rasmussen, der er fælles tillidsrepræsentant hos OK Nygaard, som har over 50 lærlinge på landsplan. Han er blevet udpeget til at sidde i det lokale uddannelsesudvalg på Roskilde Tekniske Skole, Vilvorde:

"Nu har jeg ikke været til møder endnu, men jeg vil fokusere på at få skabt et godt samarbejde med arbejdsgiverne og skolen i udvalget. Og så glæder jeg mig til at være med til at skubbe uddannelsen i den rigtige retning. På den måde kan vi sikre, at uddannelsen er fagligt relevant," siger han.

/Herlev

Lokale Uddannelsesudvalg (LUU)

Et LUU består af repræsentanter fra både arbejdsgiver og arbejdstager på et bestemt fagligt område på en erhvervsskole.

LUU rådgiver både skole og erhvervsliv. For eksempel i forhold til at:

- godkende praktikvirksomheder
- være bindeled mellem virksomhederne og skolen i forhold til de faglige udvalg
- snakke med elever og lærlinge om undervisningen.

Vind to
billetter til
traktor-
træk

Den Grønne Gruppe i 3F er sponsor for den ombyggede traktor "Red Thunder", der deltager i DM i tractor pulling i kategorien "heavy modified". Traktoren er i øvrigt mere klimavenlig end konkurrenterne, på grund af det brændstof, den kører på.

Nu kan du vinde to billetter til et af de kommende DM-løb. Alt, hvad du skal gøre er, at svare på dette spørgsmål:

Hvilken type brændstof bruger Red Thunder?

- A: En blanding af benzin og metanol
- B: Diesel
- C: Benzin

Send "A", "B" eller "C" sammen med dit navn til 26 77 18 59 eller morten.herlev@3f.dk **senest tirsdag den 5. juli**. Gætter du rigtigt, deltager du i lodtrækningen om to billetter til DM i traktortræk. Du kan vælge mellem et løb den 6. august i Hobro eller et løb den 10. september i Aars.

/Herlev

Flere kilometerpenge og øget befordringsfradrag til dig

Kilometerpenge (brug af egen bil i løbet af arbejdsdagen)

- 3,70 kr. pr. km. for de første 20.000 kilometer
- 2,17 kr. pr. km. for kørsel over 20.000 kilometer

Skattefri befordringsgodtgørelse (kørsel til og fra arbejde)

- Kørsel fra 25-120 km: 2,16 kr. pr. km.
- Kørsel over 120 km: 1,08 kr. pr. km.

/Herlev

Ny 3F-kampagne rækker hånden ud mod arbejdsgiverne

Den Grønne Gruppe i 3F har lanceret kampagnen "Sammen om en grøn fremtid", som skal skabe gode relationer mellem 3F, ansatte og arbejdsgivere på det grønne område. 3Fs faglige medarbejdere er blevet udstyret med kaffeposer, chokolade og små brochurer, så de kan invitere sig selv på en kop kaffe hos de grønne virksomheder i lokalområdet for at tage hul på en positiv og konstruktiv dialog. Selve indsatsen kører fra nu og det næste år frem. /Herlev

Studietur til Bruxelles

Den Grønne Gruppe i 3F havde inviteret 20 tillidsvalgte og fagligt aktive på studietur til Bruxelles fra den 9.-12. maj. I løbet af turen kom deltagerne godt rundt i EU-systemet med besøg hos EU-kommissionen, Europa-Parlamentet og kontoret for den faste danske EU-repræsentation. Derudover besøgte delegationen 3Fs kontor, som ligger i samme bygning som flere vigtige aktører inden for det grønne område.

"Det var en super tur med god stemning. Det var dejligt at få snakket med de andre deltagere, som kom fra mange forskellige steder. Jeg fik også et godt indblik i det lobbyarbejde, 3F laver fra deres kontor i Bruxelles," forklarer deltager Uwe Petersen fra agrovirksomheden Brdr. Ewers.

En anden deltager, Joan Nordtorp Jensen, tillidsrepræsentant hos gartneriet PKM, var også tilfreds med turen:

"Det var en god og oplysende tur, hvor vi fik et indblik i, hvordan hele systemet kører. Jeg tror, at det gik op for mange af deltagerne, at det er en god idé at have 3F med på banen, så man kan få indflydelse på de dekretter, som kommissionen ender med at stemme om."

/Herlev

Valtec i Gravens

Bramdrupvej 33 · 6040 Egtved
Tlf. 75 55 42 66

Valtec Skanderborg

Låsbyvej 5-7 · 8660 Skanderborg
Tlf. 86 52 11 33

www.valtec.dk

Kør forlæns baglæns med Valtra TwinTrac

VALTRA

RING - vi har de tekniske løsninger på dine praktiske udfordringer

7260

AKTIVITETSKALENDER 2022 / Den Grønne Gruppe

Navn	Dato	Sted	Tilmelding Skal ske gennem den lokale 3F afdeling
Branchekursus Zoo-dyrepassere	21. juni 2022	3F Fredericia	FIU: 2030-22-00-05
Rosenfestival, Landsbrancheklubben for Gartneri og Planteskole	6. august 2022	Bogense	Læs mere på side 14
Grunduddannelse M1 – kommuner og regioner	22. – 26. august 2022	Smålandshavet	FIU: 1154-22-00-03*
Uddannelsesambassadørkursus	30. aug. – 1. sept. 2022	Langsøhus	FIU: 4071-22-00-04
OK og organisering for tillidsrepræsentanter under DAG	5. – 7. september 2022	Rørvig Centret	FIU: 2034-22-00-07
OK – Akkordtidskurant – DAG	7. – 8. september 2022	Rørvig Centret	FIU: 2034-22-00-08
Grunduddannelse M1 – offentlige områder	12.- 16. september 2022	Langsøhus	FIU: 1154-22-00-06*
Opfriskning for SU-medlemmer på GLS-A området	3. – 4. oktober 2022	Rørvig Centret	FIU: 2034-22-00-09
Brancheuge for TR og AMR i kommuner og regioner	3. – 10. oktober 2022	Langsøhus	FIU: 2130-22-00-01
OK-kursus for HedeDanmark	6. – 7. oktober 2022	Laugesens Have	FIU: 2034-22-00-10
TR-introkursus for gravermedhjælpere	10. – 11. oktober 2022	Langsøhus	FIU: 2030-22-00-14
Grunduddannelse M1 – kommuner og regioner	10. – 14. oktober 2022	Langsøhus	FIU: 1154-22-00-04*
Grunduddannelse M2 – kommuner og regioner	17. – 21. oktober 2022	Smålandshavet	FIU: 1254-22-00-03*
Grunduddannelse M2 – offentlige områder	24. – 28. oktober 2022	Langsøhus	FIU: 1254-22-00-06*
Nyvalgt TR/AMR (Den Offentlige Gruppe)	7. – 8. november 2022	Rørvig Centret	FIU: 2030-22-00-17
Tværfaglig branchekonference for dyrepassere (Den Offentlige Gruppe og Den Grønne Gruppe)	18. – 19. nov. 2022	Langsøhus	FIU: 2028-22-00-01
Grunduddannelse M2 – kommuner og regioner	21. – 25. november 2022	Smålandshavet	FIU: 1254-22-00-04*
Skovarbejdernes Julekonference	5. – 6. december 2022	Langsøhus	FIU: 2030-22-00-21

* Kurset er fuldtegnat

Husk at sende emner til aktivitetsskalendarer til morten.herlev@3f.dk

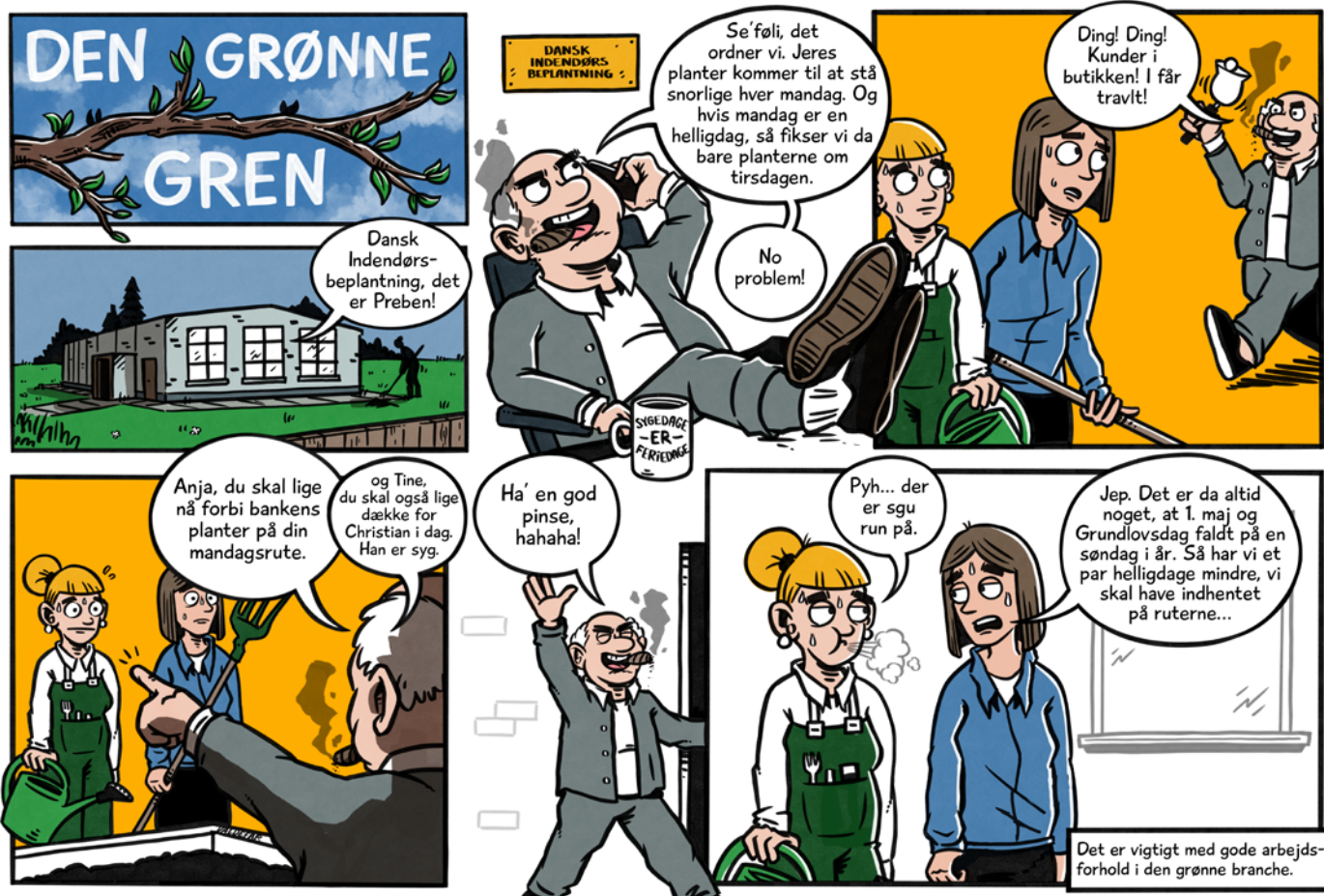

ILLUSTRATION: VALDEFAR

GRØNT – Magasinet for anlægsgartnere / blomsterbindere / groundsman / dyrepassere / lærlinge og elever / frilandsgartnere / gartneriarbejdere / landarbejdere / greenkeepere / agro-industrien / dyreassistenter / maskinførere / planteskolegartnere / servicegartnere / skovarbejdere / væksthusholdere / kirkegårdsansatte / grønne gårdmænd / jordbrugsteknologer / offentligt ansatte gartnere / mejeriarbejdere og mejerichauffører